

2023-03-23
KN2023/02715**Klimat- och näringslivsdepartementet**Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Uppdrag att samordna arbetet med vätgas i Sverige

Regeringens beslut

Regeringen ger Statens energimyndighet (Energimyndigheten) i uppdrag att samordna arbetet med vätgas i Sverige (samordningsuppdraget).

Samordningsuppdraget ska bidra till att åstadkomma en effektiv energi- och klimatomställning samtidigt som företag kan växa och anställa fler samt bidra till en robust och säker energiförsörjning. Syftet med samordningsuppdraget är att identifiera och bidra till att undanröja hinder så att användning, produktion, distribution och lagring av vätgas på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt kan integreras i energisystemet och bidra till att de energi- och klimatpolitiska målen nås.

Uppdraget ska utgå från de vägledande principer som Energimyndigheten föreslagit i rapporten Förslag till Sveriges nationella strategi för vätgas, elektrobränslen och ammoniak (ER 2021:34).

Uppdraget ska även beakta befintlig och kommande EU-lagstiftning samt behov från totalförsvaret.

Uppdraget består av tre delar. Den första delen innebär att Energimyndigheten ska samordna Sveriges arbete med vätgas, genom att:

Verka för en nära och koordinerad samverkan, dialog och kunskapsspridning mellan statliga myndigheter och företag, branschorganisationer och andra offentliga aktörer inklusive regioner och akademien. Samverkan ska inkludera breda frågor kring vätgasens utveckling och pågående processer samt även

tillståndsprocesser, standardisering, certifiering samt trygg försörjning och säker hantering.

- Bistå Regeringskansliet i att utveckla det europeiska och internationella samarbetet inom vätgasområdet.
- Bidra med ytterligare information och vägledning kring att söka EU-finansiering för svenska aktörer, inklusive forsknings- och innovationsstöd.

Den andra delen består i att utreda hur vätgasen och infrastrukturen för vätgas i Sverige kan utvecklas ur ett systemperspektiv genom att Energimyndigheten ska:

- Kartlägga överlapp och gap mellan befintliga ekonomiska styrmedel såsom investeringsstöd samt forsknings- och innovationsstöd samt vid behov föreslå justeringar av befintliga styrmedel eller ytterligare åtgärder.
- Analysera hur vätgasinfrastrukturen kan utvecklas i synergi med elsystemet och energisystemet i stort, i olika scenarier med kluster eller med mer omfattande ledningsinfrastruktur. I analysen ingår även att tydliggöra olika aktörers roller och ansvar i respektive fall, inklusive bedöma behov av en ett statligt transmissionsnätsföretag och en systemansvarig myndighet (TSO). I analysen ingår att bedöma olika alternativs konsekvenser för utvecklingen av fossilfri industri och konkurrenskraftiga elpriser i Sverige.
- Tydliggöra förutsättningarna och behoven av att använda vätgas och dess derivat som energilagring och flexibilitetsresurs i energisystemet.
- Se över möjligheten att använda fossilfria alternativ såsom vätgas, elektrobränslen och biogas för reservkraft.
- Ta fram nationella råd och rekommendationer för hantering av vätgas och vätgasledningar.

Den tredje delen består i att följa upp vätgasens utveckling i Sverige och internationellt.

Som ett första steg i detta arbete ska Energimyndigheten utreda och föreslå på vilket sätt utvecklingen och integreringen av fossilfri vätgas i det svenska energisystemet kan följas upp över tid. Förslaget ska harmonisera med de skyldigheter som följer av EU-lagstiftning, inklusive kraven på EU-rapportering.

Arbetet med att analysera hur vätgasinfrastrukturen kan utvecklas i synergi med elsystemet och energisystemet i stort samt att tydliggöra förutsättningarna för att använda vätgas och dess derivat som energilager och flexibilitetsresurs ska genomföras i nära dialog med Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) och Energimarknadsinspektionen.

Arbetet med att ta fram nationella råd och rekommendationer för hantering av vätgas och vätgasledningar samt arbetet med att se över möjligheten att använda fossilfria alternativ såsom vätgas, elektrobränslen och biogas för reservkraft ska genomföras i nära dialog med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Förutom ovan nämnda myndigheter ska Energimyndigheten i arbetet med uppdraget även inhämta synpunkter från Försvarmakten, Naturvårdsverket, Trafikverket och Verket för innovationssystem (Vinnova) samt andra myndigheter som Energimyndigheten bedömer berörs samt relevanta marknadsaktörer och forskarsamhället.

Den del av uppdraget som behandlar att utreda hur vätgasen och infrastrukturen för vätgas i Sverige kan utvecklas ur ett systemperspektiv bör samordnas med uppdraget att ta fram ett handlingsprogram för laddinfrastruktur och tankinfrastruktur för vätgas (I2022/01562).

Uppdraget att följa upp vätgasens utveckling i Sverige och internationellt bör samordnas med uppdraget att genomföra en myndighetsgemensam uppföljning av samhällets elektrifiering (I2022/01060). Uppdraget att tydliggöra förutsättningarna för att använda vätgas som energilager och flexibilitetsresurs bör samordnas med uppdraget att främja ett mer flexibelt elsystem (I2022/01578).

Energimyndigheten ska senast den 28 februari 2024 till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) lämna en redovisning av den del av uppdraget består i att utreda hur vätgasen och infrastrukturen för vätgas i Sverige kan utvecklas ur ett systemperspektiv.

Energimyndigheten ska senast den 1 december 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Energimyndigheten ska hålla Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) löpande informerat om arbetet med uppdraget.

För uppdraget får Energimyndigheten använda högst 3,5 miljoner kronor för 2023. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får använda högst 1 miljoner kronor och Energimarknadsinspektionen får använda högst 0,5 miljoner kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 21 Energi för budgetåret 2023 uppförda anslaget 1:8 Energi- och klimatomställning på lokal och regional nivå, anslagsposten 1 Genomförande av elektrifieringsstrategin.

För 2024 beräknar regeringen att 4,5 miljoner kronor kommer att avsättas för uppdraget till Energimyndigheten under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

Medel för 2023 till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Energimarknadsinspektionen betalas ut engångsvis efter rekvisition senast den 1 december 2023 till Energimyndigheten. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Energimyndigheten senast den 31 mars 2024.

Skälen för regeringens beslut

Energimyndigheten presenterade i november 2021 sitt förslag till Sveriges nationella strategi för vätgas, elektrobränslen och ammoniak (ER 2021:34). I rapporten föreslår myndigheten att utvecklingen av vätgas i Sverige ska utgå ifrån följande principer

- Användning av vätgas ska bidra till omställningen till fossilfrihet.
- Vätgasen ska användas där den är samhällsekonomiskt effektiv och gör mest systemnytta.
- Försörjningstryggheten ska stärkas.
- Sverige ska vara föregångare internationellt.
- Sverige ska exportera klimatsmarta produkter och tjänster som bidrar till fossilfrihet utomlands.

Utvecklingen och användningen av vätgas kommer att ha stor betydelse för omställningen till ett utsläppsfritt samhälle och kommer att ha stor påverkan på framtida elbehov i Sverige och Europa. Fossilfri vätgas har på kort tid blivit en central del av EU:s och många länders strategier för klimat- och energiomställning. I Sverige har vätgas en nyckelroll i omställningen till fossilfria processer i industrin, exempelvis för produktion av fossilfritt stål. Vätgasen har även en viktig roll vid tillverkning av olika bränslen till flyg, sjöfart och andra långa och tunga transporter samt produktion av ammoniak och konstgödsel.

Regeringens samarbetsprojekt om klimat och energi har som syfte att ta fram och genomföra konkreta politiska förslag som löser Sveriges viktigaste samhällsproblem med att återupprätta ett fungerande elsystem, med ökad elproduktion och låga elpriser samt att möjliggöra en effektiv klimatomställning. Förutsättningar för planerbara fossilfria kraftslag ska förbättras för att öka produktionen av ren el. Hushåll ska få rimliga och förutsebara elpriser. Företag ska växa och anställa fler. Inom klimatpolitiken förbättras förutsättningarna för att industrin och transporterna ska kunna ställas om och därmed bidra till Sveriges effektiva klimatomställning. Det sker genom en effektivisering av styrmedel och stöd, färre administrativa hinder och satsningar på ny teknik. Beredskapshänsyn måste tas så tidigt som möjligt i denna omställning.

Uppdraget om att samordna Sveriges arbete med vätgas behövs för att identifiera och bidra till att undanröja hinder så att produktion, distribution och lagring av vätgas kan integreras i ett robust energisystem och bidra till att de energi- och klimatpolitiska målen nås.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Hanna Sundqvist

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Försvarsdepartementet/MFI och SSK

Finansdepartementet/BA och SFÖ

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/RUL, TM och US

Affärsverket svenska kraftnät

Energimarknadsinspektionen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Naturvårdsverket

Trafikverket

Verket för innovationssystem